

Kto może wejść do naszego mieszkania?

Autor tekstu: **Marta Lampart**

Prawem osobistym każdego człowieka według art. 50 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 roku jest nienaruszalność mieszkania. Państwo zapewnia obywatelowi ochronę prawną jego życia prywatnego. Przeszukanie mieszkania, pomieszczenia lub pojazdu według w/w artykułu może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony. Te słowa, dla osoby niemającej na co dzień nic wspólnego z prawem, mogą okazać się czarną magią. Nie wymaga się od człowieka, aby znał wszystkie wyjątki od zasady nienaruszalności mieszkania.

Oczywiście o wiele łatwiej jest wskazać osobę, która nie powinna bez zaproszenia wchodzić do naszego mieszkania. Na pewno będzie to osoba, która wdziera się do cudzego mieszkania albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej **[1]** mieszkania tego nie opuszcza. Osoba tak postępująca narusza tzw. mir domowy. Według art. 193 KK **[2]** osoba taka podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Istnieją jednak sytuacje, regulowane przez odpowiednie ustawy, w których wejście do cudzego mieszkania jest konieczne. Poniżej przedstawiam niektóre z tych przypadków.

Przeszukanie przez Policję i inne uprawnione organy

Przeszukanie **[3]** pomieszczenia i innych miejsc może zostać przeprowadzone w celu wykrycia lub zatrzymania albo przymusowego doprowadzenia osoby podejrzanej, a także w celu znalezienia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie lub podlegających zajęciu w postępowaniu karnym, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że osoba podejrzana lub wymienione rzeczy znajdują się w pomieszczeniu i innym miejscu (art. 219 § 1 KPK **[4]**). Uprawnionym do dokonania przeszukania jest prokurator albo na polecenie sądu lub prokuratora Policja. Istnieją wypadki (wskazane odpowiednio w ustawie), w których może być uprawniony do tego też inny organ. Przeszukanie powinno być dokonane zgodnie z celem tej czynności, z zachowaniem umiaru i poszanowania godności osób, których ta czynność dotyczy, oraz bez wyrządzania niepotrzebnych szkód i dolegliwości (art. 227 KPK).

Aby właściwy organ mógł przeprowadzić przeszukanie powinien okazać osobie, u której ma je dokonać, postanowienie sądu lub prokuratora. § 3 art. 220 KPK wymienia odstępstwo od powyższej zasady. Zatem w wypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli postanowienie sądu lub prokuratora nie mogło zostać wydane, organ dokonujący przeszukania okazuje nakaz kierownika swojej jednostki lub legitymację służbową, następnie zwraca się niezwłocznie do sądu lub prokuratora o zatwierdzenie przeszukania. Takie postanowienie sądu lub prokuratora o zatwierdzeniu należy doręczyć osobie, u której dokonano przeszukania, i to w terminie 7 dni od daty czynności na zgłoszone do protokołu żądanie tej osoby. Każdorazowo dana osoba powinna być pouczone o prawie zgłoszenia takiego żądania. Jeżeli w ciągu 7 dni od dnia czynności nie nastąpiło jej zatwierdzenie, zatrzymane rzeczy zwraca się niezwłocznie osobie uprawnionej, chyba że nastąpiło dobrowolne wydanie, a osoba ta nie złożyła wniosku o zwrotne wydanie jej tych rzeczy. Osobie uprawnionej powinny też zostać zwrócone rzeczy niezwłocznie po stwierdzeniu ich zbędności dla postępowania karnego (art. 230 § 1 i 2 KPK).

Osoba, u której ma być przeprowadzone przeszukanie, przed jego rozpoczęciem musi zostać zawiadomiona o celu przeszukania oraz zostać wezwana do wydania poszukiwanych przedmiotów. W trakcie przeszukania mieszkania ma prawo być obecna osoba, u której przeszukanie jest przeprowadzane oraz osoba przybrana przez organ prowadzący to przeszukanie. Oprócz tych osób może być obecna również osoba wskazana przez osobę, u której prowadzone ma być przeszukanie, jeżeli nie uniemożliwia to przeszukania albo nie utrudnia go w istotny sposób. Jeżeli przy przeszukaniu nie ma na miejscu gospodarza lokalu, należy do przeszukania przywołać przynajmniej jednego dorosłego domownika lub sąsiada (art. 224 § 3 KPK).

Z przeszukania powinien zostać sporządzony protokół. Ma on zawierać oznaczenie czynności, jej czasu i miejsca oraz osób w niej uczestniczących; przebieg czynności oraz oświadczenia i wnioski jej uczestników, wydane w toku czynności postanowienia i zarządzenia, a jeżeli postanowienie sądu lub zarządzenie sporządzono osobno, wzmiankę o jego wydaniu; w

miarę potrzeby stwierdzenie innych okoliczności dotyczących przebiegu czynności oraz oznaczenie sprawy, z którą zatrzymanie rzeczy lub przeszukanie ma związek; także podanie dokładnej godziny rozpoczęcia i zakończenia czynności; dokładną listę zatrzymanych rzeczy i w miarę potrzeby ich opis, a nadto wskazanie polecenia sądu lub prokuratora (art. 148 w zw. z art. 229 KPK).

Z kolei art. 44 § 1 KPSW [5] wskazuje, że w celu znalezienia i zatrzymania przedmiotów podlegającym oględzinom lub mogących stanowić dowód rzeczowy, Policja oraz inne organy prowadzące czynności wyjaśniające, mogą dokonać przeszukania pomieszczeń i innych miejsc, jeżeli istnieją uzasadnione podstawy do przypuszczenia, że przedmioty te lub dowody tam się znajdują. Takie przeszukanie powinno nastąpić na mocy postanowienia prokuratora lub sądu. Od tej zasady i w tym przypadku występuje wyjątek. § 4 art. 44 KPSW zezwala na przeprowadzenie przeszukania w wypadkach niecierpiących zwłoki, jednak organ dokonujący tej czynności zobowiązany jest zwrócić się niezwłocznie do prokuratora o zatwierdzenie przeszukania. O prawie żądania takiego potwierdzenie należy pouczyć osobę, u której przeszukanie zostało przeprowadzone, a jeżeli wystąpiła ona z takim żądaniem to w terminie 14 dni powinno zostać jej doręczone zatwierdzenie przeszukania. Przy przeprowadzaniu takiego rodzaju przeszukania stosowane są zasady kierujące przeszukaniem określonym w Kodeksie postępowania karnego.

Egzekucja prowadzona przez komornika

W wypadku, gdy dłużnik uchyla się od wykonania zobowiązania wierzyciel może złożyć wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi do rąk komornika. Według § 1 art. 799 KPC [6] wierzyciel może wskazać w jednym wniosku kilka sposobów egzekucji przeciwko temu samemu dłużnikowi. Wierzyciel powinien też zastosować sposób najmniej uciążliwy dla dłużnika. Dłużnik może żądać zawieszenia egzekucji z reszty majątku, jeżeli egzekucja z jednej części majątku wystarcza na zaspokojenie wierzyciela. Jeżeli cel egzekucji [7] tego wymaga, komornik zarządza otworzenie mieszkania oraz innych pomieszczeń i schowków dłużnika, również może przeszukać jego rzeczy, mieszkanie i schowki (art. 814 § 1 KPC).

Aby egzekucja z majątku dłużnika mogła być przeprowadzona, potrzebny jest do tego tytuł egzekucyjny. Przy pierwszej czynności egzekucyjnej dłużnikowi powinno zostać doręczone zawiadomienie o wszczęciu egzekucji oraz na jego żądanie komornik powinien okazać mu tytuł wykonawczy w oryginale. Czynności egzekucyjne, które mają być przeprowadzane w dni ustawowo wolne od pracy oraz w porze nocnej, powinny być dokonywane tylko i wyłącznie w przypadkach szczególnie uzasadnionych za pisemnym zezwoleniem prezesa sądu rejonowego. Takie zezwolenie komornik musi okazać dłużnikowi jeżeli ten tego żąda.

Komornik może wstrzymać się z przeprowadzeniem egzekucji, jeżeli przed jej rozpoczęciem dłużnik złoży dowód na piśmie, że obowiązku swojego dopełnił albo że wierzyciel udzielił mu zwłoki (art. 822 KPC).

Wierzyciel i dłużnik mogą być obecni przy czynnościach egzekucyjnych. Fakultatywnie mogą być obecni świadkowie (nie więcej niż dwóch dla każdej ze stron), jeżeli żądają tego strony albo za słuszne uzna to komornik. Obligatoryjnie komornik powinien przywołać jednego lub dwóch świadków [8], jeżeli dłużnik nie jest obecny lub komornik go wydalil (art.812 § 2 KPC).

Przypisy:

[1] Osoba uprawniona to np. właściciel czy najemca.

[2] Kodeks karny. Dz.U. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626 i Nr 93, poz. 889.

[3] Jest to czynność taktyczna.

[4] Kodeks postępowania karnego. Dz.U. Nr 51, poz. 514 i Nr 69, poz. 626 i Nr 93, poz. 889.

[5] Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Dz.U. Nr 213 z 15.12.2003r., poz. 2081.

[6] Kodeks postępowania cywilnego. Dz.U. Nr 9, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871 i Nr 93, poz. 891.

[7] Dla bardziej zainteresowanych polecam lekturę art. 829, 830 i 831 § 3 KPC wymieniający [rzeczy niepodlegające egzekucji](#).

[8] Takimi świadkami mogą być członkowie rodziny i domownicy dłużnika.

Marta Lampart

Absolwentka Prawa i Administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego. Interesuje się prawem cywilnym i gospodarczym/handlowym oraz ekonomią. Od października 2004 prowadziła zajęcia z Historii Prawa Polskiego w Towarzystwie Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego.

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 25-08-2004 Ostatnia zmiana: 02-12-2005)

[Oryginał..](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3575) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3575>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl